

Passend en Dekkend onderwijs in Den Helder Zuid

Versie april 2014

Kaders

Op 1 augustus 2014 treedt de wet Passend Onderwijs in werking. Besturen hebben dan een zorgplicht en dienen al hun leerlingen binnen het SWV een passende onderwijsplek aan te kunnen bieden.

Eén van de activiteiten die uit de wet voortvloeien is de beschrijving van de huidige situatie met betrekking tot de ondersteuningsmogelijkheden die er zijn binnen het SWV: het dekkend aanbod. Op basis van deze beschrijving moet het SWV in staat zijn tot beleidsvorming rondom de zorgplicht en deze te vertalen in concrete activiteiten voor de ontwikkeling van het onderwijs binnen het SWV.

Het samenwerkingsverband onderscheidt in het project Dekkend Onderwijs vier regio's: Texel, Den Helder, Hollands Kroon en Groot Schagen. De opgestelde beschrijving betreft de scholengroep 'Den Helder Zuid'. Deze scholengroep bestaat uit de volgende basisscholen:

Naam school	Bestuur	Aantal leerlingen per 01-10-2013
De Vlieberg	Sarkon	205
De Trimaran	Sarkon	232
De Duynvaerder	Meerwerf	164
't Tuselant	Meerwerf	98
Villa Kakelbont	Meerwerf	37
De Dijk	Meerwerf	221
De Schoterduijn	Kopwerk	170
De Fontein	Kopwerk	293
Totaal		1420

Deze beschrijving volgt de *uitgangspunten passend onderwijs* die het bestuur van het SWV op 23 mei 2012 heeft vastgesteld voor het reguliere primair onderwijs. Het betreft hierbij de volgende aspecten:

- Onderwijs en ondersteuning dient minimaal te voldoen aan:
  - Het bieden van onderwijs op minimaal drie niveaus in de groep
  - Het begeleiden van minimaal twee leerlingen met een individueel HP, dat deel kan uitmaken van een opgesteld groepsplan.
- Het onderwijs moet kunnen inspelen op enkelvoudige leer- en ontwikkelingsproblemen zoals hieronder beschreven in de basisondersteuning die de scholen bieden;
- Voorwaardelijke structuren en systemen zijn beschikbaar om gerichte ondersteuning te kunnen geven.

Beschrijving van de Scholengroep Den Helder Zuid.

Dit document beschrijft het huidige aanbod van het basisonderwijs in de scholengroep Den Helder Zuid. Bij het samenstellen van deze beschrijving van de regio is gebruik gemaakt van de volgende gegevens:

- Een QuickScan die door de directeurs van de scholen is ingevuld
- Een inventarisatie van de scholen onderling
- Gegevens uit diverse bronnen, zoals de inspectierapporten en de schoolgidsen van de betrokken scholen;
- Gegevens uit gesprekken met directies en intern begeleiders.
- De aanscherping van de conceptbeschrijving door zowel directies en IB-ers.

Bij de beschrijving van het onderwijs ondersteuningsaanbod hebben we het BaO en het SBaO/SO apart benoemd, aangezien het SBaO een voorziening in de diepteondersteuning betreft, die pas is beeldt komt als het reguliere BaO niet in staat is om de betreffende leerling te kunnen ondersteunen. De ondersteuningsmogelijkheden van het VO zijn in deze beschrijving niet meegenomen.

Basis- en extra(breedte)ondersteuning: resultaatbeschrijving basisscholen

Basisondersteuning

Alle basisscholen in Den Helder Zuid geven aan dat zij werken op 3 niveaus voor de kernvakken. Hierbij dient opgemerkt te worden dat in combinatiegroepen met meerdere leerjaren in een groep dit anders ingevuld kan worden. Het begeleiden van minimaal twee leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften in één lesgroep kan op de scholen plaatsvinden.

De mogelijkheid om leerlingen met specifieke behoeften te ondersteunen wordt in een aantal gevallen gefaciliteerd door het samenwerkingsverband. Het is voor de scholen mogelijk om bij de OTG zorgarrangementen aan te vragen (voorheen zorgindicaties of jrk-indicaties) aan te vragen op basis van een in te dienen plan.

Enkelvoudige specifieke ondersteuningsbehoeften

Ten aanzien van het kunnen begeleiden van kinderen met specifieke *enkelvoudige* ondersteuningsbehoeften geven de acht (8) scholen van Den Helder Zuid aan dat zij kinderen met dyslexie, ADHD, PDD NOS en andere in het autistische spectrum gerelateerde stoornissen, het omgaan met leerproblemen en gedragsproblemen, meerkunners / hoogbegaafdheid, faalangst en onrust/concentratieproblemen kunnen begeleiden. Dyscalculie en ernstige rekenproblemen geeft een wisselend beeld: een aantal scholen geeft aan hier meer expertise te willen ontwikkelen.

Extra (breedte)ondersteuning

Wanneer we de meer specifieke ondersteuningsbehoeften bekijken, blijkt dat er op geen van de scholen ervaring is opgedaan met kinderen met het syndroom van Down. Op één school is ervaring met PTSS (Post Traumatisch Stress Syndroom). Op drie scholen is ervaring met leerlingen met visuele problemen. Er is op twee scholen ervaring bij het ondersteunen van een leerling met epilepsie, op drie scholen met hechtingsstoornis en op één school met een verstandelijke beperking.

Wanneer er gevraagd wordt naar de wenselijkheid om zich te verdiepen in andere ondersteuningsvraagstukken, dan blijkt dat in Den Helder Zuid op dit moment ervaring is met de volgende aspecten:

- kinderen met Syndroom van Down (0 scholen),
- PTSS (1 school),
- blinden en slechtzienden (3 scholen),
- slechthorende / spraaktaal problematiek (1 school),
- verstandelijke handicap (1 school),
- epilepsie (2 scholen)
- kinderen met een hechtingsstoornis (3 scholen)
- langdurig zieken (3 scholen)
- lichamelijke handicaps (1 school)

Hierbij moet worden opgemerkt dat deze extra ondersteuning nog verder uitgewerkt moet worden, om een reële inschatting te kunnen maken. Ervaring met, deskundigheid op het gebied van en ambitie om te willen ontwikkelen dienen hierbij duidelijk onderscheiden te worden.

Organisatiestructuur

Iedere school geeft aan dat er een interne ondersteuningsstructuur aanwezig is, waarin de directeur en de intern begeleider(s) een belangrijke rol hebben. De frequentie van structureel overleg tussen directeur en IB-er varieert per school. Daarnaast vindt regelmatig overleg plaats met externe deskundigen, afhankelijk van de vraagstelling van de school.

Iedere school heeft een IB-er, waarbij de schoolgrootte en de leerlinggewichten bepalend zijn voor de formatieve inzet van deze functionarissen.

Op directieniveau hebben de afzonderlijke besturen (Sarkon, Meerwerf, Kopwerk) het eigen directie-overleg, waarbij zowel organisatorische als onderwijsinhoudelijke zaken worden afgestemd.

Binnen de scholengroep Den Helder Zuid bestaat de behoefte om jaarlijks een aantal 'clusterbijeenkomsten' te beleggen.

De intern begeleiders nemen deel aan de i.b.-netwerken vanuit de afzonderlijke besturen.

Binnen de scholengroep Den Helder Zuid bestaat de behoefte om jaarlijks een tweetal 'clusterbijeenkomsten' voor Intern Begeleiders te beleggen.

Iedere school heeft een leerling volgsysteem, hierbij komen we de volgende systemen tegen.

Parnassys. Cito, Pravoo, OVMJK, SCOL, Boom en DMT worden genoemd.

Een tweetal scholen maakt gebruik van een digitaal leerlingendossier.

Diepteondersteuning

In Den Helder bevindt zich de Kompassschool, die kinderen begeleidt die vallen in het spectrum SBaO en –een aantal gevallen- van REC 2, 3 en 4. Kinderen die te maken hebben met NT2-problematiek (nieuwkomers) kunnen worden ondersteund in het COK (Villa Kakelbont) in Den Helder, waar zij gedurende één jaar onderwijs ontvangen en daarna terugkeren naar hun "moederschool". Daarnaast maken kinderen gebruik van de faciliteiten van De Meerpaal en de Pionier.

Tenslotte vangt de regio kinderen met speciale onderwijsbehoeften op die hiervoor een zogenaamde rugzakvergoeding krijgen. De scholen zetten deze middelen naar behoefte in, mede in overleg met de ouders.

Den Helder Zuid rugzakleerlingen per 1 januari 2014

Soort	Cluster4	LG	LZ	ZMLK	Cluster2
School					
Schoter Duijn	8			1	1
De Dijk		1			
De Trimaran	2				
't Tuselant	2				
De Vlieberg	3	2			2
Villa Kakelbont	-	-	-	-	-
De Duynvaerder	1	1		1	
De Fontein	4	1		1	
Totalen	20	5		3	3

Toelichting:

- *Cluster 4: langdurig zieke kinderen, zeer moeilijk opvoedbare kinderen (gedragsproblematiek)*
- *LG: lichamelijke handicap*
- *LZ: langdurig ziek*

- *ZMLK: zeer moeilijk lerende kinderen*
- *Cluster 2: doven of slechthorenden, alsmede kinderen met spraak-taal moeilijkheden dan wel meervoudig gehandicapte kinderen met één van deze handicaps*

Meerkunners / hoogbegaafden

Alle scholen van Den Helder Zuid geven aan deze leerlingen, binnen de eigen school, van passende leerstof te kunnen voorzien. Wel geeft men aan zich ,nog, verder te willen bekwamen op dit gebied. Diverse scholen zijn inmiddels gestart met het scholingsproject verzorgd door Novilo (en gefaciliteerd door het SWV), op termijn hebben alle scholen deze route gevolgd. Gerelateerd aan de start van plusklassen worden de scholen vanaf januari 2013 gedurende drie jaar in staat gesteld om via het SWV scholing te volgen in het omgaan met meerkunners/hoogbegaafden.

SBO-scholen in Regio Den Helder

Speciaal Onderwijs Den Helder	: Het Kompas
Speciaal Basisonderwijs	: Het Kompas
ZMOK	: Het Kompas (cluster 4 Aloysius)
ZMLK	: De Meerpaal Julianadorp
Plusvoorziening Uitdagend Onderwijs	: Eureka Julianadorp
Opvang niet-nederlands sprekenden	: Villa Kakelbont

Overige data

Inspectierapporten

De grote lijn uit de inspectierapporten is dat de basiskwaliteit van de basisscholen voldoende is. Ook zijn de organisaties en zorgstructuren op de basisscholen over het algemeen op orde. Een terugkerend element uit de opmerkingen van de inspectie is dat op veel scholen zowel de analyse, doelbeschrijvingen en evaluaties van zorginterventies beter uitgewerkt kunnen worden. Dit aspect heeft vooral te maken met zowel het mentale model van leerkrachten (activiteitgericht i.p.v. doelgericht) als met vaardigheden om te kunnen analyseren en doelen helder te beschrijven (handelings- en opbrengstgericht werken).

Schoolgidsen

Een globale analyse van de schoolgidsen geeft aan dat scholen hun zorgstructuur over het algemeen goed beschrijven. Ook wordt aangegeven welke procedures er gehanteerd worden wanneer scholen de grenzen van hun ondersteuningsmogelijkheden raken. Onvoldoende komt nog naar voren welk profiel de scholen hebben ten aanzien van hun leerlingenzorg. Alle scholen hebben hun schoolgids geplaatst op de website van de eigen school. De schoolgidsen zijn hier, door een ieder, in te zien.

Schoolplannen / schooljaarplannen

De gegevens uit de schoolplannen en schooljaarplannen zijn niet meegenomen in dit onderzoek en de beschrijving van het regioprofiel. We zien echter mogelijkheden om deze documenten te gebruiken om gerichte scholing en ontwikkeling op SWV-niveau te stroomlijnen. Het opnemen van een boven schoolse zorgparagraaf voor de schoolplanperiode 2015-2019 is één van de aanbevelingen. Daarin kunnen de ambities en het concrete beleid van het SWV voor de regio Den Helder Zuid worden uitgewerkt. Hierdoor kunnen scholen in schoolplanperiodes op SWV-niveau planmatig werken aan de verbetering van hun kwaliteit op het gebied van basis -en extra(breedte)ondersteuning.

Overige aspecten Scholengroep Den Helder Zuid

Op dit moment spelen er op verschillende niveaus ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de verdere invoering van Passend Onderwijs.

- Alle scholen geven aan Schoolmaatschappelijk werk aan te kunnen bieden. Dit wordt verzorgd door de functionarissen van het JAT die onderdeel uitmaken van De Wering.
- Alle scholen geven aan veel aandacht te besteden aan het begeleiden van de Sociaal Emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Steeds meer gaan scholen over tot het hanteren van een specifieke methodiek om dit vorm te geven. Drie scholen werken met PBS (Positive Behavior Support). Twee scholen werken met 'De Vreedzame School'. Eén school werkt met 'Taakspel' en één school werkt met de Kanjertraining. Op Villa Kakelbont wordt dit op andere wijze vorm gegeven hetgeen te maken heeft met de steeds wisselende leerlingen die, na een jaar, uitstromen naar andere helderse scholen.
- Alle scholen van Den Helder Zuid hebben één of meerdere functionarissen die opgeleid zijn in het uitvoeren van 'logopedische screening' binnen de eigen school. Men geeft aan zich zorgen te maken over het ontbreken van logopedische ondersteuning op de scholen.
- Alle scholen hebben aandachtsfunctionarissen m.b.t. kindermishandeling en huiselijk geweld en zijn bekend met het hanteren van protocollen op dit gebied.
- De scholen van Den Helder Zuid maken gebruik van diverse instanties op het gebied van onderwijsondersteuning.

Grenzen aan ondersteuning

De scholengroep Den Helder Zuid is van mening dat leerlingen met een handicap of leerbeperking zoveel mogelijk binnen een school in de eigen omgeving opgenomen dienen te worden. De scholen hebben als uitgangspunt dat zij de benodigde zorg voor deze, en alle andere leerlingen kunnen waarborgen. De scholen hebben grenzen aan de zorg vastgesteld. Bij het beantwoorden van de vraag of de school de zorg wel of niet kan bieden spelen de volgende factoren een belangrijke rol:

- Een gebrek aan opnamecapaciteit:
Een belangrijk punt in de besluitvorming vormt de samenstelling van de groep waarin het kind met een handicap geplaatst zal worden. Iedere situatie staat op zichzelf en wordt als zodanig beoordeeld. Als vuistregel stellen wij dat één kind met een handicap, zoals bedoeld in de wet, per groep het maximum is.
- Verstoring van het leerproces van andere leerlingen:
De school maakt een afweging of de extra aandacht die een leerling met een handicap of leerbeperking nodig heeft, niet een onevenredig beslag legt op de aandacht voor de overige leerlingen.
- Zorg/behandeling en onderwijs:
In welke mate gaat de tijd die aan de speciale zorg en/of de (medische) behandeling besteed moet worden ten koste van de onderwijstijd.
- Verstoring van rust en veiligheid:
Vooral bij ernstige gedragsproblemen zal het niet mogelijk zijn een zodanige leeromgeving te scheppen, dat het kind verantwoord opgevangen kan worden. In een aantal situaties zal blijken dat de school daarvoor niet is uitgerust.

Daarnaast zal de school de volgende vragen onderzoeken:

- Kan de school in materiële zin voldoen aan de hulpvraag?
- Bieden het handelingsplan en de ondersteuning door het Samenwerkingsverband voldoende mogelijkheden om te kunnen voldoen aan de hulpvraag?
- Kan specifieke hulp ook op langere termijn op onze school geboden worden?
- !!Is er binnen het scholencluster Den Helder Zuid expertise aanwezig om de leerling een passende plek te bieden op een andere school in het cluster of is het mogelijk om deze expertise te benutten om de leerling op de eigen school te kunnen behouden.

Al het bovenstaande kan zich voor doen bij aanmelding van een , nieuwe, leerling op één van de clusterscholen wanneer het een leerling is met een 'bewezen' problematiek. Het kan echter ook voorkomen dat een leerling, tijdens de schoolloopbaan, een bepaalde problematiek ontwikkelt. Ook dan is het goed om de grenzen van de scholen goed in beeld te hebben.

Conclusies stand van zaken regio Den Helder Zuid

We constateren dat zowel de sterke kanten van de scholen als de kansen voor verbetering van het ondersteuningsaanbod op de verschillende scholen sterk met elkaar overeen komen. Dit biedt in onze optiek veel mogelijkheden om gezamenlijk beleid uit te werken en uit te voeren. We onderschrijven dat we als scholen samen sterker zijn dan als individuele scholen / besturen en dat er een gezamenlijke ambitie is om de invulling van Passend Onderwijs gezamenlijk aan te pakken.

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van alle scholen voor PO als voldoende.

Ten aanzien van het aanbod passend onderwijs zijn de volgende aspecten in ontwikkeling: het werken met handelingsplannen / groepsplannen, omgaan met dyslexie, ADHD, ASS, onrust- en concentratieproblemen en leerproblemen. Tevens wordt er geschoold in 'meerkunners / hoogbegaafdheid en logopedische screening.

Alle scholen zijn door een gerichte scholing in de afgelopen jaren in staat om kinderen met dyslexie te begeleiden en op een verantwoorde wijze de aanmelding voor dyslexiebehandelingen, bekostigd door de ziektekostenverzekeraars, uit te voeren. Alle scholen gebruiken hiervoor het Dyslexieprotocol.

Ten aanzien van de extra (breedte)ondersteuning is er in Den Helder Zuid behoefte aan meer kennis en kunde ten aanzien van het ondersteunen van leerlingen met het Syndroom van Down en epilepsie. Dit om voorbereid te zijn op dat wat, wellicht, komen gaat.

Aanwezige expertise binnen de scholengroep Den Helder Zuid

Een inventarisatie binnen de scholen van de scholengroep heeft een keur aan 'specialismen' opgeleverd. Het hebben van een 'specialisme' houdt in dat meerdere functionarissen binnen de scholengroep een scholing/studie hebben gevolgd op het betreffende onderwerp. Scholen kunnen op deze gebieden te rade bij elkaar, indien wenselijk.

Op deze wijze wordt voorzien in de Enkelvoudige Specifieke Ondersteuningsbehoeften en kan er een ruime Extra Breedte Ondersteuning worden gegeven. Binnen de scholengroep Den Helder Zuid zijn de onderstaande 'specialismen' aanwezig:

- Intern Begeleiders
- Orthopedagoog met onderzoeksbevoegdheid
- Leerkracht coaches
- Bevoegdheid SBO
- Aandachtfunctionarissen Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
- Dyslexie specialist
- Dyscalculie specialist
- Autisme specialist
- ADHD
- Leesspecialist
- Rekenspecialist
- Schrijfspecialist
- Master SEN
- Video Interactie Begeleiding
- Opbrengstgericht werken
- Signalering logopedie
- Schoolspectifieke VVE coördinatoren
- Tutorlezen
-

Ambities

Binnen de scholengroep Den Helder Zuid constateren we een ruime expertise op veel onderdelen. We hebben echter ook te maken met wisselingen binnen schoolteams en een afnemend leerlingaantal waardoor beschikbare formatie voor bijv. Interne Begeleiding onder druk komt te staan.

De huidige stand van zaken geeft aanleiding om, in ieder geval, de ambitie uit te spreken voor uitbreiding van de expertise voor meerkunners en hoogbegaafden waarbij het streven is om binnen elke afzonderlijke school hiervoor een voorziening te ontwikkelen. Momenteel is het niet mogelijk om per school een 'eigen' plusvoorziening te realiseren, hier gaat wel een voorkeur naar uit.

Men heeft de ambitie uitgesproken om minimaal twee maal per jaar een bijeenkomst te organiseren waar intern begeleiders met elkaar van gedachten kunnen wisselen.

Tevens gaat het cluster, op basis van de inventarisatie, om de tafel om afspraken te maken over gezamenlijke, gerichte, scholing op nader te bepalen gebieden.

De scholen willen streven naar een situatie waarbij er, van iedere leerling, een digitaal dossier beschikbaar komt. De schooladministratie en leerlingvolgsystemen zijn hier inmiddels geschikt voor. Indien nodig wordt hiervoor scholing gerealiseerd.

Bovenstaande ambities zijn nog heel bescheiden en verdienen verdere verdieping in de komende periode.

Jaap Hus april 2014